
ONHAUSZ MIKLÓS

GLATT IGNÁC KANONOK, AZ EGYHÁZZENE PÉCSI REFORMERE

Amikor Glatt Ignác meghalt, a Dunántúl című napilap egész oldalas cikkben méltatta érdemeit.¹ Járosy Dezső pedig így fejezte be az Egyházi Zeneközlönybe írt nekrológiáját: „Egyéniségének korszakalkotó jellege megkívánja, hogy mielőbb kőbevésett emlék hirdesse munkás élete eredményeit, s hogy az egész ország egyházzenei gyásza cselekvőképes, kegyeletes lélekkel áldozzon emlékezetének!”² A kortársak tehát nagyra becsülték Glatt Ignácot. Aztán mintha elfelejtették volna: a pécsi Székesegyházi Énekiskolát a kezdetektől csaknem harminc évig igazgató, önálló zenepedagógiai rendszert publikáló, és máig ható egyházzenei hagyományt megalapozó kanonok-karnagyról jóformán csak néhány lexikoncikk olvasható. Glatt alakja az Énekiskoláról szóló kisebb-nagyobb írásokban is inkább megbújik az intézményt országos hírnév felé vezető, karizmatikus Mayer Ferenc mögött.³ Mindennek okai nyilvánvalóak. Az Énekiskola töretlen fejlődése miatt 1953-ig nem volt igény, az intézmény megszüntetése után pedig nem volt mód a kezdeti időszak alapos vizsgálatára.

Egyházzenei reformok a 19. században

Glatt Ignác pályafutása nem érthető meg az egyházi zene 19. századi fejlődési irányainak ismerete nélkül. A polifon zene természetes fejlődési folyamatának következményeképpen a 19. századra a hangszerek az egyházi zenében is egyre nagyobb szerepet követeltek maguknak, s a hangszeres misék kiszorították a zenei liturgiából a gregorián éneket, és a 16. században egyeduralkodó többszólamú – de a capella – kórusmuzsikát, melynek legnagyobb mestere Palestrina volt. (Klasszikus értelemben ez utóbbiakat nevezzük Musica Sacrának, Szent Zenének.) Korszakunkra már szinte színházi stílus uralta a szertartásokat. A 19. század közepén kialakult egy olyan reformszárny, mely az egyházi zenét a hagyományokhoz kívánta visszaterelni. Ezt a reformmozgalmat az egyházi zene védőszentje, Szent Cecília után cecilianizmusnak nevezték.⁴ A reformgondolat képviselői természetesen elismerték a hangszerkíséretes kórusművek zenei értékét, de úgy vélték, hogy a liturgia szolgálatára terjengősségük, a feltűnést keltő hölgyszólók, a szövegrészek indokolatlan ismételtetése vagy éppen elhagyása miatt nem alkalmasak, a szórakozást nagyobb mértékben szolgálják, mint a vallásos elmélyülést.

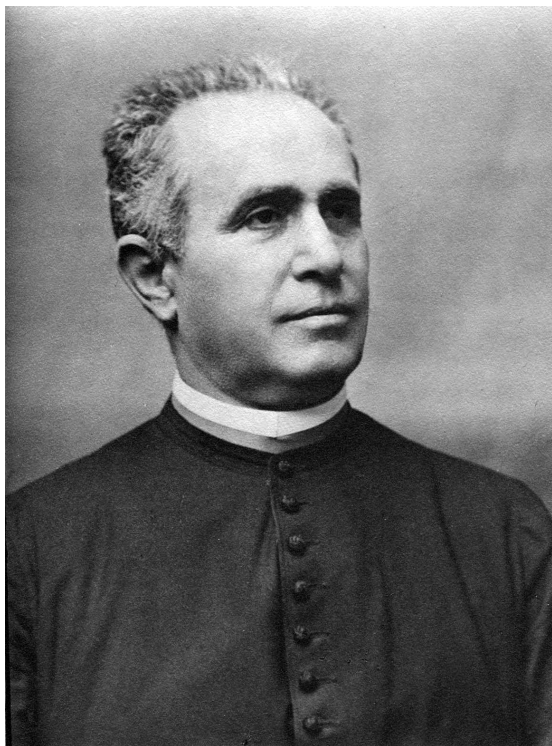
** A Pécsi Egyházmegye Egyháztörténeti Bizottsága által szervezett egyháztörténeti előadássorozatban, 2007. május 8-án elhangzott előadás szerkesztett, jegyzetekkel ellátott változata.*

¹ Dunántúl, 1918. április 3. 3. p.

² Egyházi Zeneközlöny, 1918/3–4. 25–28. p.

³ Lajos Gyula munkája, amely az Énekiskola első 50 évének történetét tárgyalja, kéziratban maradt. Lajos Gyula: A pécsi székesegyházi énekiskola története. 1938.

⁴ Elsőként Rómában, 1847-ben alakult Cecília Egyesület, ezt a németek szervezete követte 1868-ban.



Glatt Ignác. A fénykép valószínűleg 1917-ben készült. A PKL tulajdona.

A nagy klasszikus zeneszerzők sem ütötték meg a mércét egyháziasság szempontjából, másod-harmadrendű epigonjaik alkotásai – érthetően – még erősebb kritika alá estek.⁵ Ma, amikor hihetetlen zenei sokféleség vesz bennünket körül templomainkban is, már kissé nehezen képzeljük bele magunkat a 19. századi ceciliánusok helyzetébe, de ők őszintén hittek abban, hogy mozgalmuk sikere esetén jobbá tehetik az egyházat, és elmélyíthetik az emberek hitét.

Milyen kihívásokkal kellett megküzdeniük a ceciliánusoknak?⁶ Nem volt egyszerű átalakítani a közízlést. Kár tagadni, hogy a nép kedvelte az akkor divatos zenét, s a hagyományos egyházi zene visszaállításának nemcsak az egyházon kívül, de azon belül is szép számmal akadt ellenzője. Emellett Magyarországon nem volt elegendő számú képzett zenész. Egyes püspöki városokban a karénekeseket egyszerűen „cseheknek” nevezték. Ez még nem is lett volna akkora baj, de a világi-as szemléletű énekesek (és természetesen nemcsak a külföldiek) közül többen elvárták, hogy szólóval tüntessék ki őket, egyesek csak így vállalták a felkérést. Szó sincs itt szolgálatról, számukra ez legtöbbször nem volt más, mint munka, szerep-

⁵ Harmat Artúr: Hazai katolikus egyházi zenénk ezer éve = Harmat Artúr – Emlékkönyv születésének 100. évfordulójára. Zeneműkiadó, Budapest, 1985. 40–41. p.

⁶ Walter Antal: A pécsi székesegyház énekiskolája = Magyar Sion, 1889. III. évf. 577–585. p.

lés, produkció! Két lehetőség volt: vagy a meglévő zenészek szemléletét átalakítani, vagy helyettük újakat képezni. Az eszmény képzett és rátermett pap-karnagyot, és a magas szólamokban hölgyek helyett fiúénekeseket, s ezek számára énekeskolát kívánt meg. Ennek megvalósítása hatalmas szervezést igénylő, költséges vállalkozás volt. Éppen ezért még Európa boldogabbik felén is csak elvétve akadt példa az eszmény megvalósítására.

Regensburg egy ilyen mintapélda volt. Valentin Riedl püspök 1857-ben kiadott pásztorlevele volt a megindítója annak a folyamatnak, mely során Franz Witt, Karl Proske és Franz Xav. Haberl a 16. századi zenét felkarolták, s művelését a legmagasabb szintre fejlesztették. 1874-ben Haberl professzor egyházzenei iskolát alapított itt, melybe hamarosan a világ minden részéről érkeztek tanulni vágyó egyháziak és világiak.⁷

Glatt Ignác ifjúsága és találkozása a Musica Sacrával

Glatt Ignác a Baranya vármegyei Magyarorszáken született 1855. július 20-án. Édesanyja, Seitling Jozefin öt gyermeknek adott életet, Ignác a második fiú volt a családban. Az apa, Glatt Mihály volt a falu kántortanítója. Nyilvánvaló, hogy Glatt Ignác a szülői házban és a magyarszéki plébániatemplomban szerezte első zenei élményeit. Apja kántortanítói jövedelme a tisztességes megélhetéshez elegendő volt, ám túlzás lenne arra gondolni, hogy az ötgyermekes család jólétben élt. Helyzetük akkor vált minden szempontból kritikussá, amikor Glatt Mihály 1869-ben váratlanul elhunyt. A köztisztelőben álló családot ezután Gruzling Ferenc magyarszéki plébános vette pártfogásába.⁸ Gruzling plébános jó hegedűs hírében állt – apja a pécsi dóm zenészeként dolgozott.⁹ A nyári szünetekben megtanította hegedülni védencét, aki bérma-keresztfia is volt. Ez volt a második impulzus, amely Glattot a zenei pálya felé irányította.

Elemi iskoláinak elvégzése után 1867-ben a pécsi ciszterci főgimnáziumba került. Bátyjával, Ferencsel együtt anyja rokonánál, Seitling Jánosnál lakott, kosztot (ebéd, vacsora) a szemináriumban kaptak, melynek fejében a szemináriumi asztalnál kellett felszolgálniuk.¹⁰ Az első években kitűnő tanuló volt, s ez nem változott apja halálának évében sem. Az 1871/72-es tanévben azonban súlyos betegség terítette le. A második negyedévben hiányzásai miatt még csak magyar nyelvből nem kapott érdemjegyet, március elsején azonban már kimaradt az „ernyedetlen” szorgalmú diák. A következő tanév folyamán – még szintén betegen – sikerült letennie pótvizsgáit, így folytathatta tanulmányait.¹¹ Betegségével kapcsolatban több adat is a rendelkezésünkre áll. Lajos Gyula leírása szerint Glatt Ignác egész életében csontszúval, vagyis csont-tbc-vel küzdött, lábbaja pedig kispap korából eredt, amikor is megfázott.¹² A családi feljegyzések szerint 15 éves korában korcsolyázás közben el-

⁷ Sonderdruck aus Gloria Deo – Pax Hominibus. Festschrift zum 100 jährigen Bestehen der Kirchenmusikschule Regensburg. Regensburg, 1974.

⁸ Lajos... i. m. 1938. 46. p.

⁹ Bárdos Kornél: Pécs zenéje a 18. században. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976. 111. p.

¹⁰ Glatt Győző családi feljegyzései. Gálos Éva (Pécs) tulajdona. 8. p.

¹¹ A pécsi ciszterci gimnázium főnévkönyvei. BML VIII. 52.

¹² Lajos... i. m. 1938. 34, 39. p. 1871-ben Glatt már valóban a kisszeminarium lakója volt.

törte a lábát, s ez okozta azt a lábproblémát, mely élete végéig kísérte.¹³ Felépülését követően újra jó eredményeket ért el a tanulásban, érettségije évében, 1875-ben a Pécsi Takarékpénztár által aranyjutalomban részesített nyolc tanuló egyike volt.¹⁴ Gimnáziumi éve alatt Gruzling esperes és Szily alispán közbenjárására, mint árvát, a vármegye segítette.¹⁵

Glatt Ignác 1871. szeptember 27-én belépett a kisebb papnevelő intézetbe.¹⁶ A papnevelő intézet éves jelentéseiből már nem csak számadatokat kapunk, mint a gimnáziumi anyakönyvekből. A rövid szöveges jellemzésekből egy szelíd, barátságos, szorgalmas fiatalember alakja rajzolódik ki, aki szabadidejét sétával, társalgással, zenéléssel töltötte. Előjáróinak hamar feltűnt különböző hangszerek megszólaltatásában, és az egyházi zenében való jártassága, melyet folyamatosan fejlesztett. Már 18 évesen karvezetési feladatokat látott el a szemináriumban, s az értékelésben külön megemlíti, hogy szorgalmasan tanította énekelni társait.¹⁷

1875-ben Glatt a bécsi Pázmáneum növendéke lett. Bécsből minden évben szöveges értékelés érkezett az egyházmegyéhez, a négy dokumentumból szerencsére három ma is rendelkezésünkre áll.¹⁸ Ezekből természetesen megtudjuk, hogy milyen tantárgyakat milyen eredménnyel tanult, de talán fontosabbak a további megjegyzések.¹⁹ A dokumentumokban olvasható, hogy a téli időszakokban a lába miatt ismételten gyengélkedett, az énekben és az egyházi zenében állandóan gyakorolta magát. 1879-ben külön kiemelik, hogy dicséretesen viselte az énekkari előjáró tisztségét, tehát nem hagyta el azt a fejlődési pályát, melyre a pécsi kissemináriumban került. A papnövendék tanulmányi eredményei Bécsben is jók voltak, így 1879-ben sikerrel pályázta meg a Josephus Král szkopiai választott püspökről elnevezett ösztöndíjat, s nyerte el az ekkorra 1564,55 forintba duzzadó alaptőke kamatát, 80 forintot.²⁰

1879-ben tanulmányai befejeztével hazatért Pécsre, és novemberben papá szentelték. Ezzel életében kezdetét vette egy több mint öt éves időszak, melyről nagyon kevés információval rendelkezünk. Glatt Ignác 1884-ig segédlelkésszi szolgálatot teljesített öt településen; Babarc, Bátaszék, Pécs-bányatelep, Olasz és Tolna voltak az állomáshelyei. Tehát a Pázmáneum nem jelentette Glatt számára au-

¹³ Glatt Győző családi feljegyzései. 31. p. Lajos Gyula 1906 után több mint egy évtizedig személyes kapcsolatban állt Glatt-tal, aki ebben az időben már sokat betegeskedett, így biztosra vehető, hogy Glatt csonttuberkulózisban szenvedett. A családi feljegyzésekben több pontatlanság is felfedezhető, így nem kizárt, hogy Glatt lábtörése egy évvel később történt, s a baleset miatt legyengült szervezetet támadták meg a tbc-t okozó baktériumok.

¹⁴ A Cisterci Rend Pécsi Kath. Főgymnasiumának értesítőnyve az 1874/75-ki tanévre. Ifj. Madarász Endre, Pécs, 1875. 21. p.

¹⁵ Glatt Győző családi feljegyzései. 29. p.

¹⁶ Nationalia. Alumnorum Diocesis Quinque-Ecclesiensis nec non ditorum Facultatis Theologicae dycei Episcopales. Ab anno schol. 1870/71. 84. p., továbbá PPL 1462/1871.

¹⁷ PPL 1355/1872, 1894/1873, 1463/1874, 1421/1875.

¹⁸ PPL 1425/1876, 1565/1877, 1486/1879.

¹⁹ Az általános, teológiai tantárgyak mellett mindenképp említést érdemel a pedagógia kurzus. Érdek, hogy héber, arab, szír és kaldeus nyelvet is kellett tanulnia – a német, latin és görög nyelveket már a gimnáziumi évek alatt elsajátította.

²⁰ PPL 438/1879. Az alapítványt 1863-ban hozták létre 1000 forint alaptőkével.

tomatikusan a püspöki aulába való kerülést, ki kellett magát próbálnia a falusi plébániák világában is.

Mi történt ebben az időben a pécsi egyházmegyében? A dualizmus korában fellendülő magyar gazdaság eredményeképp felhalmozódott tőke jelentős részét országszerte jellemzően épületekbe fektették. Pécs városa sem volt kivétel, a 19. század végén és a századfordulón olyan beruházások valósultak meg, amik máig a városkép meghatározó elemei. Az egyház által finanszírozott építkezések közül minden szempontból kiemelkedik a székesegyház restaurálásnak induló teljes átépítése, mely Dulánszky Nándor pécsi püspök akaratának megfelelően történt, s máig a művészettörténészek vitáinak keresztútjében áll.²¹ A püspök a templom restaurálásával együtt átgondolta a benne alkalmazandó zene ügyét is. Már a '80-as évek elején megismerkedett a ceciliánus eszmével, majd 1887-ben karlsbadi gyógyfürdőzése után Regensburgba látogatott, és meghallgatta az ottani dóm kórusát.²² A püspökben regensburgi tapasztalatainak, valamint Walter Antal kanonok, Liszt Ferenc és Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter tanácsának köszönhetően megérett a gondolat, hogy az új székesegyházból kizárja a hangszeres zenét, helyette pedig a gregoriánt, és a többszólamú, a capella kórusmuzsikát honosítsa meg.²³ Elhatározta, hogy énekiskolát alapít Pécsen, az egyházzenei reform lehető legmagasabb színvonalon történő megvalósulása érdekében.

Glatt Ignác 1884-ben került Tolnáról Pécsre. A székesegyház karnagyaként az ő feladata volt a papnövendékek zenei felkészítése is.²⁴ 1885-től már kizárólag az ún. Medici-korálist énekelték.²⁵ 1887-ben kézenfekvő választás volt a szeminaristákat 1884 óta egyházi zenére oktató, kimagasló zenei műveltségű Glatt Ignácra bízni a megalapítandó intézet vezetését, és további tanulás céljából Regensburgba küldeni őt. Dulánszky püspök Glatt számára írt megbízólevelét tekintjük hagyományosan az Énekiskola alapító okiratának.²⁶

Glatt 1887 decemberében indult útnak. A héthónapos kurzus alatt azok képezték ki, akik a korszakban a gregorián és a Palestrina-stílusú polifónia legszakavatottabb ismerői voltak – elsősorban maga Haberl, de tanárai között volt a komponista Haller is.²⁷ Ez volt Glatt Ignác életének legjelentősebb fordulópontja: a magyarszéki tanító fia a ceciliánus mozgalom fellelegvárában elkötelezte magát a *Musica Sacra* ügyének.

²¹ Pilkhoffer Mónika: Pécs építészete a századfordulón (1888–1907). Pannónia Könyvek. Pécs, 2004. 168–171. p.

²² A Szertartások Congregatiójának 1883. április 10-én kiadott határozata már a cecilianizmus szellemében született. Lajos... i. m. 1938. 23. p.

²³ Harmat... i. m. 1985. 55. p.

²⁴ PPL 780/1884.

²⁵ Harmat... i. m. 1985. 55. Ebben az évben a székesegyház pénztárából 160 forintot költöttek korális könyvekre. PPL 354/1885. Garadnay Balázs kutatásaiból kitűnik, hogy Dulánszky püspök gregorián éneklés iránti elkötelezettsége az 1880-as évek közepén egyedülálló volt Magyarországon. Garadnay Balázs: Egyházzenei reformtörékvések a pécsi székesegyházban a XIX. század végén = Tanulmányok a pécsi egyházmegye történetéből I. Fricssy Ádám (szerk.). Pécs, 1993. 400. p.

²⁶ PPL 2410/1887

²⁷ Glatt Ignác regensburgi útjával kapcsolatos feljegyzéseit közli: Lajos... i. m. 1938. 3–5. p., majd ez alapján Garadnay... i. m. 1993. 382–383. p. Glatt Ignác eredeti feljegyzései a Székesegyházi Énekiskola irattárával együtt elvesztek.



Az Énekiskola épülete a Hunyadi, a Káptalan és a Szepesy utca sarkán. Zsabokorszky Jenő felvétele.

A Székesegyházi Énekiskola megszervezése és működésének első évei

Glatt Ignác 1888 nyarán tanulmányai befejeztével hazatért, és azonnal meghirdette az Énekiskola első felvételi vizsgáját. Nyolcvan gyerek pályázott, közülük 50-et vettek fel, tizenötöt bentlakással.²⁸ A növendékek általános képzést a város valamely elemi, vagy középiskolájában kaptak.²⁹ Átmeneti problémát okozott, hogy az Énekiskolának nem volt saját épülete, ezért az első évet egy Hunyadi úti házban töltötték.³⁰ 1889-re, Kirschstein Ágoston tervei alapján elkészült a ma is álló épület a Káptalan utca és a Szepesy utca sarkán, melyre a következő felirat került latinul: Ezt az épületet a Szent Zene gyakorlására Dulánszky Nándor püspök alapjaiból emelte, és az újjáépített székesegyház iskoláját az örökölt egyházi éneklés számára újra életre hívta Krisztus születése után 1889-ben.³¹ Az intézet hálás növendékei 2006-ban emléktáblát helyeztek el az épületen.

²⁸ Lajos... i. m. 1938. 7. p.

²⁹ Többségük a ciszterci gimnázium tanulója volt. A két intézmény kapcsolatáról: Onhausz Miklós: A Székesegyházi Énekiskola és a pécsi ciszterci gimnázium = A Ciszterci Rend Pécsi Nagy Lajos Gimnáziumának évkönyve 2006/2007. Pécs, 2007. 28–31. p.

³⁰ 1888-ban a Hunyadi út 24. sz. (ma Mátyás király utca 24–26.) házban volt elhelyezve az Énekiskola. = Madas József: Pécs-belváros telkei és házai. Pécs, 1878. 462. p.

³¹ In palaestram musicae sacrae aedes has Ferdinandus Dulánszky episcopus a fundamento erexit et scholam restauratae Ecclesiae Cathedralis genuino cantui ecclesiastico resuscitavit anno a Christo nato MDCCCLXXXIX. (1888-ban az épület felújítása során a leesett és elveszett betűket pótolták. Ekkor került tévedésből a resuscitavit szóban a c helyére g betű.) Az intézetet később kibővítették Pilch Andor tervei alapján, majd az ötvenes évek elején a bővítményből elbontottak egy részt a mai Hunyadi út ki- szélesítése során. Az új rész feliratának így ma csak utolsó betűi olvashatók (Ampliationem aedium musicae sacrae curavit Franciscus Virág episcopus a. D. MDCCCCXXXVI. A Szent Zene épületének kibővítéséről Virág Ferenc püspök gondoskodott az Úr 1936. évében.)

Glatt hivatali feladata volt az énekiskolás gyerekek módszeres énektanítása, a papnövendékek tanítása (hogy az énekkarban használhatók legyenek) és a székesegyházi énekkarnak a liturgia szabályai szerinti vezénylése. Mindezért 1000 forint karvezetési és 500 forint énekkoktatási díjat kapott.³² Azonban, ahogy ez lenni szokott, a munkaköri leírásnál jóval többet kellett elvégeznie. Az első évek során számtalan szervezeti kérdésben kellett a püspöknél kilincselni, az intézet berendezésétől kezdve az éves tűzifaszükséglet biztosításán keresztül az ideiglenesen alkalmazott háziorvos véglegesítéséig. Ezek elintézésének többsége is Glatt Ignác nyakába szakadt.³³ Egyedül az ő vállára nehezedett az Énekiskola szigorú világának teljes koordinálása is. Éjjel-nappal a gyerekekkel volt, nem csak a zenei képzést vállalta magára. A napi 3-4 órás tanulószobai elfoglaltságról így ír: „A fegyelmet két idősebb és jobban tanuló tartja fenn, de azért a stúdiumok nagyobb részét velük tölteni nagyon előnyösnek bizonyult, hogy ha valamiben fönnakadnak, útbá igazítsam őket, de másrészt jobban is tanulnak, és elejét veszem a feljelentéseknek és a rákövetkező büntetéseknek, ami csak lazítaná a szeretetnek azon szálait, amelyek a növendéket kell, hogy a nevelőhöz fűzzék”.³⁴ Glatt pedagógiája egy végtelen türelemtől áthatott szeretet-pedagógia volt. Pszichológiai vénát és empatikus készséget igénylő hatalmas feladat lehetett segíteni a gyerekeknek, hogy átvészeljék a szülői háztól való fájdalmas elválást, és a hosszú távollétet – a növendékek ugyanis évente kétszer mehettek haza, hiszen minden vasárnap és ünnepnap a liturgikus szolgálatot kellett ellátniuk.³⁵

Közben persze a szakmai munkával is haladni kellett; a város közvéleménye kíváncsian várta az első eredményeket. A direktor feljegyzéseiből tudjuk, hogy 1889 virágvasárnapján énekeltek először a nyilvánosság előtt. Az aznapra eső korális mise mellett Lassus: *Improperium expectavit c. offertoriumát* adták elő. Júniusban Galimberti pápai nuncius látogatott Pécsre. Glatt leírja, hogy erőt és lelkesedést öntött belé Galimberti dicsérete. Szüksége is volt a bátorításra, a régi, teátrális stílushoz szokott kanonokok lekicsinyelték, s glattizmusnak gúnyolták a székesegyházba bevezetett zenei stílust, Hoffer Károly, a város legendás tenoristája pedig kijelentette, hogy képtelenség gyerekeket megtanítani arra, hogy lapról énekeljenek.³⁶

1891-ben a káptalan megrendelte az énekes fiúk formaruháját, 30 karinges piros ruhát 30 biréttal. Ez a viselet az intézet fennállása alatt változatlan maradt, a pécsiek pedig hamarosan hecsedliknek kezdték becézni az énekiskolásokat. Ebben az évben nagy megtiszteltetés érte Glattot: ösztönsége XIII. Leó pápa kinevezte tiszteletbeli káplánjává.³⁷ Már pápai káplánként állt kórusa élén 1891. június 22-én, amikor fel-

³² PPL 2368/1888.

³³ PPL 1908/1888, 2095/1888, 17/1890.

³⁴ PPL 3818/1899.

³⁵ Ez, az azóta átalakult elvek és szokások miatt, első hallásra talán kegyetlenségnek tűnik, de nem szabad szem elől téveszteni, milyen nagy dolog volt a századfordulón egy Tolna megyei vagy egy dravaközi kis faluból minimális ellátási díj fejében Pécsre kerülni, és a ciszterci főgimnáziumban tanulni!

³⁶ Lajos... i. m. 1938. 13–15. p.

³⁷ Capellanus Suae Sanct. ad honorem extra urbem. Érdekes, hogy ez a tény több forrásban, mely megemlíti Glattot, elsikkad. 1886 és 1888 között viselt, nem túl különleges szentszéki jegyzői funkciója azonban mindenütt szerepel. Ennek oka, hogy mint szentszéki jegyzőt (Sacrae Sedes Notarius, az egyházmegyei bíróság írnoka) nevezték ki énekiskolai igazgatónak, és ez az irat az életéről szóló legismertebb dokumentum. PPL 2410/1887.



Az énekiskolások, jellegzetes egyenruhájukban (későbbi felvétel)

szentelték Dulánszky püspök életének főművét, az újjávarázsolt pécsi székesegyházat. A szertartáson a püspöki karon, az ország nagyjain, a megye és a város előkelőségein túl jelen volt Ferenc József magyar király is, aki másnap látogatásával tisztelte meg az intézetet.³⁸ Ott volt Glatt mestere, Haberl professzor is, aki így összegezte a hallottakat: „Die singen wie die Engeln”.³⁹ A gyerekek számára talán nem is a ceremónia volt a legmeghatározóbb emlék, hanem az, hogy a kórusról lefelé jövet József főherceg mindegyiküket megdicsérte, és egy nagy cukorral jutalmazta.⁴⁰ A szertartás reggel 7-kor kezdődött és csak déli 12 óra után ért véget. Ez egyrészt hatalmas állóképességről, másrészt egy tisztességes méretűre bővülő repertoárról árulkodik. 1892-ben már hat szerző 28 különböző miséjét adták elő. Óriási teljesítmény!

1892-ben a pécsi növendékpapság Szent Pál társulata lefordította magyarra Haberl Magister choralis c. munkáját, mely a gregorián ének elméleti és gyakorlati útmutatója. A mű a korálének történetének és stílusos elsajátításának bemutatása mellett külön-külön fejezetben szól a papokhoz, a karvezetőkhez, az orgonistákhoz és a karénekesekhez. A fordítás egységesítésében, ellenőrzésében, illetve az 1894-es második kiadás anyagi háttérének megteremtésében Glatt Ignác orosz-lánrészt vállalt. A társaság nem ok nélkül választotta 1899. október 29-én tiszteletbeli tagjává.⁴¹

Fontos adalék munkásságának megismeréséhez, hogy segéderő és megfelelő technika híján maga másolta a kottákat. Mivel 15–20 fiú- és 10–15 férfienekes volt a

³⁸ Pécsi Figyelő, 1891. június 24. 5. p.

³⁹ Egyházi Zeneközlöny, 1917/7. 106. p.

⁴⁰ Lajos... i. m. 1938. 18–19. p.

⁴¹ Pécsi Közlöny 1899. október 31. 5. p.

kórusban, ez egy-egy mű esetén akár 30 szólamkottát is jelenthetett! A székesegyház kottatára nagy mennyiségű kézzel írt hangjegyanyagot őriz ebből az időből, ezek egy kis része a mai napig használatban van.⁴² A kottatár vásárlás révén, Glatt áldozatos munkájának köszönhetően dinamikusan bővült. Nagyritkán előfordult, hogy valamilyen célra, ill. alkalomra nem sikerült kottát szerezni. Ilyen esetnek köszönhető Glatt Ignác egyetlen fennmaradt kórusművének, egy rövid Regina coelinek a megszületése. Szerénységére jellemző, hogy nem tüntette fel magát szerzőként, még a kottatartó dosszién is csak monogramja (I. G.) olvasható.⁴³

Az 1897-es év jelentős állomás az életében. Az első országos egyházi zeneértekezleten megalakult az Országos Magyar Cecília Egyesület, melynek egyik egyházi alelnöke lett. Ugyanitt előadást tartott az általa ekkor már 10 éve alkalmazott énekoktatási módszerről, melyet az előadás hatására az Egyházi Zeneközlöny folytatásokban megjelentetett. Az előszóban szerényen megjegyzi, hogy a módszer nem az ő találmánya, hanem Haberl mester előadásai alapján alkalmazta a tananyag felosztását, a módszer kidolgozását pedig a Haberl, Haller, Kienle és Mitterer könyvei alapján végezte. Ez nem kisebbíti érdemeit, hiszen az említett források szórványos utasításait ő foglalta egységes, működő rendszerbe, mely a Zeneközlönyben való megjelenés után 1900-ban és 1915-ben önálló kiadvány formájában is napvilágot látott.⁴⁴ A módszer eredményességét talán az Énekiskolában nevelkedett Hergenröder Miklós karnagy emlékirataiból származó idézet illusztrálja legjobban: „30 éves koromban Tolnáról Győrbe kerültem teológiai tanárnak. Némi szorongással ültem fel a katedrára, hiszen több nálam korosabb növendék ült velem szemben. Minoritásom legyűrését énekiskolás múltamnak köszönhettem. Az első énekórát így vezettem be: Uraim, nem kell félni az énektanártól. Most is csak annyira tud első látásra kottát olvasni, mint 10 éves korában, (élénk derűsség) mert már akkor tudott lapról énekelni.”⁴⁵ Ettől volt kuriózum Glatt Ignác módszere, s ennek megfelelően a könyv második kiadásának alcíme: Gyakorlati útmutatás, mikép lehet 30 hét alatt, heti 3 órával gyermekeket annyira vinni, hogy az egyházi énekkaroknál, mint megbízható énekesek alkalmazhatók legyenek. Tehát összesen 90 óra, ami nagyon nagy hatékonyságot kívánt. Glatt szerint a siker záloga egy tökéletesen énekelő, tanítani is tudó, türelmes, a gyerekek nyelvén értő férfi-pedagógus. A tanítási folyamat során a hagyományosan (és helytelenül) Kodály nevéhez kötött relatív, szolmizációs rendszerrel szemben az abszolút rendszert használta, középpontban a hangközök magabiztos elsajátítása állt. A folyamat végére a tanulók eljutottak egy olyan szintre, hogy bármit leolvastak lapról, tisztában voltak valamennyi gregorián és általános kottaképpel, az összes kulccsal, a ritmussal, a tempó jelzéseivel, mellékesen megis-

⁴² Palestrina-motették, Viadana és Zachariis falsobordone stílusban írt zsoltárai, vagy a fent említett *Improperium c. motetta* Lassustól.

⁴³ A források megemlítenek más műveket is. Lajos Gyula a Regina coeli mellett egy *Exurge* kezdetű antifónáról ír. Lajos... i. m. 1938. 39. p. A Cecília Egyesület lapja a pécsi székesegyház 1915. évi januári és februári műsorát hozva szól a *Da pacem* és a *Parce Domine* című Glatt-művekről. Egyházi Zeneközlöny 1915/3. 67. p.

⁴⁴ Glatt Ignác: Az énekoktatás módszere. Szent István Társulat, Budapest, 1900.; Glatt Ignác: Az énekoktatás módszeres vezérfonala. Eger, 1915.

⁴⁵ Hergenröder Miklós: Zenei emlékeim. Kézirat, 1980. 13–14. p. Ebben a formában, az eredeti szöveget kis mértékben szerkesztve közli: Garadnay... i. m. 1993. 386. p.

merkedtek a latin nyelv olvasási szabályaival, és emlékezetükben jelentős, gregorián dallamokból álló törzsanyagot tároltak. Az oktatáshoz korális (gregorián) példákat és Angelo Bertalotti Solfeggioit használta, utóbbiak Kodály Bicíniumaihoz hasonló kétszólamú éneklőgyakorlatok. Az Énekiskola módszerét bemutató könyvében Székely Miklós összevetette azt a relatív módszerrel. Nagyon helyesen megállapította, hogy a két ellentétes, látszólag egymást kizáró metódus között nincs feloldhatatlan ellentét, egészen egyszerűen más célból jöttek létre.⁴⁶ Glatt a gyakorlás során sokszor énekelte a fiúkat párban, sokszor párokat jutalomért versenyeztetve, a hangszeres segítséget pedig kerülte. Ezekkel kikényszerítette a növendékek felelős szerepvállalását a karban – ezen a szinten nem lehetett „úszni az árral”.⁴⁷

1899 októberében a magyar Cecília Egyesület Pécsen tartotta harmadik országos nagygyűlését. A helyszín fő vonzereje természetesen az Énekiskola és a székesegyházi énekkar volt. A kétnapos rendezvény során a kongresszus 117 résztvevője több alkalommal is meghallgatta az énekkar előadását. Glatt Ignác és a székesegyházi kórus osztatlan sikert aratott. Még a reformmozgalommal szembenálló Pécsi Naplóban is pozitív kritika jelent meg az eseményről.⁴⁸



OMCE-csoportkép. Készítette Zelesny Károly az Országos Magyar Cecília Egyesület harmadik, pécsi kongresszusán, 1899. szeptember 27-én.

⁴⁶ Székely Miklós: A Pécsi Székesegyházi Énekiskola énektanítási módszere. Budapest, 2000.

⁴⁷ Az a profi szemlélet, amelyről a még élő, Mayer Ferenc keze alatt nevelkedett énekiskolások beszámolnak, feltehetően már e korai időkben az intézmény sajátja volt.

⁴⁸ Pécsi Napló 1899. szeptember 28. 2–3. p.

A pécsi egyházzenei reformot ért támadás a századfordulón

A Katolikus Egyházi Zeneközlönyben megjelentetett énekoktatási módszer fogadtatása, és a Cecília Egyesület pécsi kongresszusának sikere azt jelezte, hogy végleg sínre került az Énekiskola ügye, Glatt Ignác szakmailag révbe ért. Ám a szeptemberi kongresszus ahelyett, hogy megerősítette volna a megelőző tíz év munkájának eredményeit, olyan viták kiindulópontja lett, melyek átmenetileg megkérdőjelezték a pécsi reformerek törekvéseinek helyességét.

Sokan még mindig nem tudták megemésztetni a hangszerkíséretes misék székesegyházból való kitiltását. Dulánszky püspök halála okot adott arra, hogy ez a jelentős tábor bízson a székesegyházban megvalósult status quo megváltoztatásában. Érdeklődéssel figyelték az új püspök, Hetey Sámuel első intézkedéseit, ám kezdetben csalódniuk kellett. A Pécsi Napló sajnálkozva írt arról, hogy az új egyházfő nem tervez változtatást a székesegyház zenei életében.⁴⁹ A Cecília Egyesület pécsi kongresszusa után kibontakozó sajtóvita, majd az ennek nyomán meginduló társadalmi szervezkedés más megvilágításba helyezte az ügyet. A szikrát a katolikus jobboldal helyi lapjának, a Pécsi Közlönynek a nagygyűlésről írt tudósítása jelentette, melyben a Pécsi Napló szerint „gyöngédtelen módon” juttatták kifejezésre az ünnepi hangulatot.⁵⁰ A közel két hónapig tartó vitában a Pécsi Napló a hangszeres zenét pártoló polgárok éles hangú szócsöve volt, az egyházzenei reform eredményeit a Pécsi Közlöny cikkírói védték, nem kevesebb vehemenciával. Eközben a Lyceum templomban „zenés miséket” kezdtek tartani, 1900 júniusában pedig létrejött az Egyházi Zenekedvelők Egyesülete, melynek nevében Dischka Győző főreáliskolai igazgató, Czigliányi Béla királyi ítélőtáblai bíró és Bitter Illés ciszterci tanár arra kérte a püspököt, hogy évi hat alkalommal a székesegyházban is tarthassanak hasonlókat. Nehéz kérdés, hogy a püspök végül miért adta meg az engedélyt. Lajos Gyula, aki a püspök személyiségében látta a döntés okát, így írt erről: „Walter kanonok b. e. Dulánszky püspök igazi egyházas érzülettől tanúskodó reformjának ezen oldalba támadása ellen élőszóval is kikelt, de Heteyt, aki amennyire kíméletlen tudott lenni papjaival szemben, annyira nem tudott ellenállni világi urak pusztá óhajának, nem lehetett eltéríteni elhatározásától.”⁵¹ Nem kizárt, hogy az Esztergomból Pécsre került főpap kereste a népszerűséget székvárosában, ám Lajos Gyula beszámolóját, annak ellenére, hogy személyesen is ismerte a püspököt, okkal tarthatjuk elfogultnak. Az újságcikkekből kiderül, hogy az új egyesületet nagyon sokan támogatták, köztük a város prominens személyiségei. Valószínűleg akkora nyomás nehezedett a püspökre, amelynek hatására hajlandó volt engedményt tenni. Ezt a Dulánszky-féle reform iránt amúgy sem elkötelezett Hetey vállalható, a kialakult állapotokat alapjaiban meg nem rendítő kompromisszumnak tarthatta. Mindez talán apróságnak tűnik, ráadásul az Énekiskola helyzetét döntően nem változtatta meg, Glatt Ignác mégis úgy érezte, hogy hiábavaló volt tízéves munkássága. Ráadásul éppen onnan érte sérelem, ahonnan védelmet várt volna a külső támadásokkal szemben. Lajos Gyula leírása szerint Glatt

⁴⁹ Pécsi Napló 1899. szeptember 10. 4. p.

⁵⁰ Pécsi Közlöny 1899. szeptember 26. 2–3, 6. p.; szeptember 28. 1–2. p.; Pécsi Napló szeptember 30. 4. p.

⁵¹ Lajos... i. m. 1938. 32. p.

keserőségében le akarta tenni a karmesteri pálcát, és a szabadszentkirályi plébániát kérte.⁵² Ez egy hirtelen kirohanás lehetett a részéről, mely után a kedélyek megnyugodtak, az Egyházi Zenekedvelők Egyesülete az engedély értelmében járt el, bár az évi hat lehetőséget nem mindig használta ki. A Pécsi Napló üdvözölte a döntést, az 1900 januárjában szerkesztőváltáson átesett Pécsi Közlöny pedig a püspök akaratával szemben már nem védhette korábbi álláspontját. A téma lekerült az újságok hasábjairól.

Ezt a kritikus időszakot illusztrálja egy érdekes történet. A püspöki engedélynek volt egy olyan kitétele, hogy ha az Egyházi Zenekedvelők Egyesülete a kitűzött napra nem tud elkészülni, azt egy héttel előtte a székesegyházi karigazgatóval közölni kell. Egy alkalommal este fél nyolckor levél érkezett Glatthoz, melyben kéri, hogy másnap (!) a fiú-férfi vegyeskar lássa el a liturgikus szolgálatot, mert a zenekar nem tudott elkészülni a programjával. A hírre a gyerekek egyszerűen fellázadtak, és nem akartak a másik kórus helyett énekelni. Glatt-tól nem kis pedagógiai érzéket igényelt védeneci lecsendesítése. Az, hogy másnap félórás próba után minden a szokásos módon zajlott, megint csak a kórus felkészültségét, és Glatt Ignác munkáját dicséri.⁵³

1903-ban Hetey püspök Karlsbadba utazott gyógykezelése, s meglepő hirtelenséggel meghalt. Már nem élte meg X. Pius pápa szent zenéről szóló „Tra le Sollecitudini” kezdetű Motu propriojának kiadását, mely pontot tett a pécsi egyházzenei viták végére. E dokumentum előírásai pontosan azt fogalmazták meg, amiért Pécsen Glatt Ignác és Walter Antal kanonokok évekig dolgoztak. Az Egyházi Zenekedvelők Egyesülete 1904-ben feloszlott.

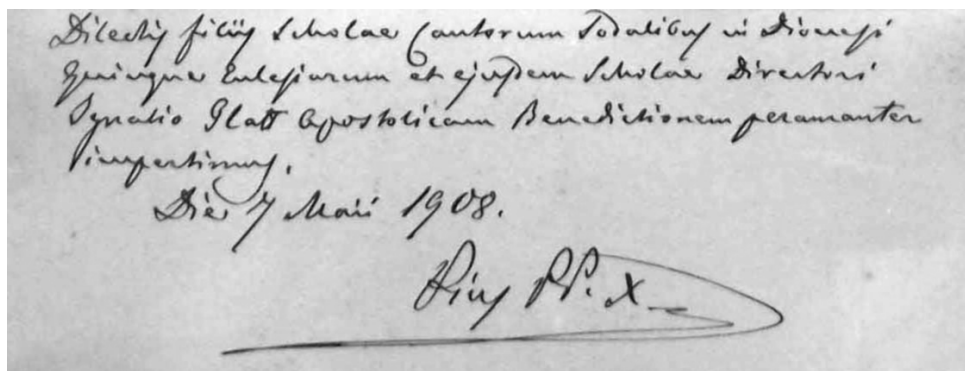
Az utolsó évek

A Hetey örökébe lépő új püspökkel, gróf Zichy Gyulával nagyobb szerencséje volt Glatt Ignácnak. Hamar elnyerte a főpap jóindulatát, s Zichy 1908-as római látogatásából hazatérve ajándékot hozott az Énekiskola igazgatójának, mely egyben egy újabb pápai elismerés is volt. A pápát ábrázoló kép alatt ez a szöveg áll: „Kedves fiaimnak, az énekiskola tagjainak a Pécsi Egyházmegyében, és ezen iskola igazgatójának, Glatt Ignácnak apostoli áldással, nagy szeretettel ajándékozom. 1908. május 7. X. Pius pp.”

1912-ben Zichy tiszteletbeli kanonokká nevezte ki az Énekiskola igazgatóját. Glatt Ignác nemcsak a székesegyház zenei életéért felelt. Véleményeznie kellett az egyházmegyében építendő orgonák terveit, majd elkészültük után magukat a hangszereket. Alapos szakvéleményeiből kitűnik, hogy fiatal korában az orgona felépítésével és működésével is tökéletesen megismerkedett. El kellett bírálnia azon énekeskönyveket, szertartáskönyveket, melyeket engedélyezésre, vagy körlevélben való ajánlásra terjesztettek be a püspökséghez. Emellett a Miasszonyunk-rendi, majd az Irgalmas-rendi apácák gyóntatója volt, 1912-től tagja volt az egyházmegyei római katolikus tanítók fegyelmi bizottságának, 1914-ben pedig a Tanítóképzőben a

⁵² Lajos... i. m. 1938. 32. p. Ez a plébánia tényleg üresedésben volt ebben az időben, annak azonban nincs írásos nyoma, hogy Glatt folyamodott volna ezért (míg kb. 20 káplán és plébános ezt megtette).

⁵³ Lajos Gyula jubileumi ünnepi beszéde. Énekiskolai Levéltár 38/1938. Az eredeti dokumentum nincs meg. A történetet közli: Garadnay... i. m. 1993. 384. p.



X. Pius pápa kézírása. Glatt Gábor tulajdona (Budapest).

tanképesítő vizsgálatokon elnökölt. Rengeteg feladat volt ez amellett, hogy a gyerekek mellett szünet nélkül helyt kellett állnia, az első épkézláb hang kicsiholásától egészen addig, hogy éjjeli őrázata során esetleg betakarta őket.

Nem csoda, hogy amúgy is gyenge szervezete elhasználódott a megfeszített munkával telt évek alatt. Utolsó éveit beárnyékolta rossz egészségi állapota. Többször megműtötték a lábát, ezután évi rendszerességgel járt gyógykezelésre Bad Wörishofenbe, a ma is fennálló Kneipp gyógyintézetbe. Ez egy idő után nélkülözhetetlenné vált számára, ugyanis egy-egy ilyen nyári kúra után egy évig tudott dolgozni, de tavaszra mindig nagyon leromlott az állapota. Az Énekiskoláról kevesebb adatunk van az 1910-es évekből. Arra is gondolhatnánk, hogy Glatt betegsége miatt talán a színvonal is hanyatlott. Erre a legbiztosabb cáfolat, hogy 1911 és 1915 között képezték az Énekiskolában Mayer Ferencet, aki 1938-tól az intézet vezetője lett. Bár a képzés színvonala valószínűleg nem romlott, a kórus megszervezte a tízes éveket, a világháború megrostálta a kart, a férfiak egy részének frontszolgálatra kellett mennie.⁵⁴ Betegsége miatt megpróbáltak szakértő segítséget állítani Glatt mellé. Még a század legelején váltotta egymást két kiváló zenész, Vörös Nándor és Wajdits Károly. Mindketten elvégezték a regensburgi iskola kurzusát, pedagógiai érzék híján azonban nem maradhattak sokáig. Harmadikként Lajos Gyulát nevezték ki az intézet prefektusává. Lajos Gyula jó tanár volt, tekintélyes hit-tanári tapasztalattal, hatalmas elméleti tudás birtokosa volt, és szintén Regensburgban szerezte karnagy-i képzését.

1916-ban felmerült egy egyházzenei főiskola megalapításának gondolata. Az Énekiskola más városokban való létrehozásának terve korábban is szóba került, 1899-ben a baranyai kötődésű erdélyi püspök, Majláth Gusztáv tájékozódott egy Gyulafehérváron felállítandó iskola ügyében, 1907-ben Városhy Gyula Kalocsai érsek, aki Kalocsán kívánt hasonlót szervezni, látogatta meg az intézetet. Ezek a tervek nem valósultak meg, Városhy kezdeményezése a káptalan ellenállásán bukott meg. 1916-ban Jároshy Dezső temesvári pap-karnagy, a budapesti

⁵⁴ Ez odáig fajult, hogy Glatt kezdeményezésére Niedermayer János tenoristát a püspök kérésére vissza is rendelték. PPL 3542/1916.

Zeneakadémia előadója indítványozta egy Országos Egyházzenei Iskola létrehozását. Tervezetét megküldte Csernoch János bíboros hercegprímásnak, jelezve azt, hogy örömmel venné, ha Temesváron szerveznék meg az intézetet. A püspöki kar Temesvár helyett egyértelműen Pécsset jelölte meg mint alkalmas helyszínt, mivel itt már működött az Énekiskola. Csernoch a pécsi püspöktől kért információt, Zichy pedig Glattnak adta ki a tervezetet bírálatra. Ő az ötletet jónak, de korainak gondolta, mivel nem volt az országban kellő számú képzett egyházzeneész, aki az oktatást végezhetné volna.⁵⁵ Glatt ötlete valószínűleg az volt, hogy többeket Regensburgba küldve egy ütőképes magot (min. 4–5 fő) hozzanak létre, melyre alapozva megindulhat a képzés. Emellett a pécsihez hasonló énekiskolák alapítását sürgette. Üdvözölte a gondolatot, hogy a püspöki kar Pécsset tartotta alkalmasnak arra, hogy a felállítandó Egyházi Zeneiskola székhelye legyen, s az új képzést összekapcsolta volna a tanárképző intézettel és a kántorképzéssel (Glattnak Pécs mellett szóló érvei között kiemelt helyen szerepel továbbá az Énekiskola és az Angster orgonagyár). A tervből a világháború szerencsétlen kimenetele és a trianoni sokk miatt természetesen semmi nem lett. Az 1930-as évekig a regensburgi iskolának nem volt több magyarországi növendéke.

1917-ben Glatt Ignácot, a szemináriumi ebédlőasztal mellett felszolgáló kisdíákából lett énekiskolai igazgatót kinevezték a pécsi székeskáptalan rendes kánonkjává. Elismertsége mellett az anyagi megbecsülést is jelentette a kánonoki stálum, ezt azonban nem sokáig élvezhette. Az ezzel járó egzisztenciális előnyökkel ő maga különösebben nem törődött, családtagjait viszont korábban is támogatta, erre pedig a kinevezés után nagyobb lehetősége lett volna.⁵⁶ Ebben az évben teljesen elhatalmasodott rajta a betegség. Vesesorvadás lépett fel nála, ami látásának rohamos romlásához is vezetett. Amikor már csak nagyítóval tudott olvasni, akkor is kedves Szent Tamását (Summa Theologicae) forgatta.⁵⁷ Kánonoki kinevezésével egyidejűleg Zichy püspök a szeminárium rektorává tette.⁵⁸ Fájó szívvel elhagyta az Énekiskolát, s átadta helyét prefektusának, Lajos Gyulának.

Hosszú szenvedés után, 1918 tavaszán, húsvéthétfőn hunyt el. A pécsi köztemető nyugati fala mellett nyugszik, abban a kriptában, ahová korábban gyermekkori pártfogóját, Gruzling esperest temették.

Munkásságának utóélete

Az egyházzenei főiskola megalapítását nem sikerült tető alá hozni, az Énekiskola azonban Lajos Gyula irányításával tovább működött, az épületet kibővítették, a létszámot felemelték, és az intézmény nyitni kezdett a székesegyházon kívüli világ felé.⁵⁹ Először kisebb városi rendezvényeken léptek fel, majd a Pécsi Ünnepi Játékok előadásaiiban is részt vettek. A zenit a legendás Mayer Ferenc vezetése alatt köszöntött az Énekiskolára. A korszak egyik csúcspontja a budapesti Zene-

⁵⁵ PPL 3464/1916.

⁵⁶ Glatt Győző családi feljegyzései. 8, 44. p.

⁵⁷ Lajos... i. m. 1938. 45. p.

⁵⁸ PPL 3175/1917.

⁵⁹ Glatt annyira rabja volt az ügy szellemiségének, hogy bár többször kérték, hogy a kórus nyilvános (külsős) szereplést is vállaljon, mindvégig ellenállt. Mindig azt mondta: „Ez a kar a Jóistené és a templomé.” = Lajos... i. m. 1938. 39. p.

akadémián való szereplés volt 1942-ben, mely országos hírnevet szerzett az iskolának. A másik az volt, hogy Kodály Zoltán azzal ismerte el az intézet szakmai színvonalát, hogy a székesegyház énekkarára bízta Missa Brevisének ősbemutatóját 1945-ben. A katolikus iskolarendszert elsöprő politikai viharok egyik utolsó csapásaként 1953-ban az intézetet feloszlatták. A hagyomány átmentése céljából Mayer Ferenc vezetése alatt vegyeskar alakult, mely Palestrina Kórus néven a mai napig működik. A rendszerváltás után történt kísérlet az Énekiskola feltámasztására, az új intézet azonban több körülmény szerencsétlen összejátszása miatt sajnos rövid életű volt. Ennek ellenére Glatt Ignác életművének máig érezhető hatásai vannak.



Az intézet hálás növendékei által 2006-ban elhelyezett emléktábla az épület Káptalan utcai homlokzatán

Tevékenysége a következőképpen foglalható össze. Elméleti pedagógiai munkásságának köszönhető az első összefüggő zenepedagógiai rendszer kialakítása Magyarországon, mely nyomtatásban is megjelent, tulajdonképpen három kiadásban. Elméletének helyességét gyakorlati pedagógiai tevékenységével igazolta. Módszerét csaknem harminc évig alkalmazta megkérdőjelezhetetlen sikerességgel, emellett szinte egymaga vezette az internátust. Három évtizedes működése szilárd alapot teremtett az Énekiskola további működéséhez. Hatalmas hangjegyanyagot teremtett meg a pécsi székesegyházi énekkar számára. Részt vett az Országos Magyar Cecília Egyesület megalapításában, a kortársak az előírászerű egyházi zene elterjesztésének egyik első, úttörő apostolát látták benne.⁶⁰ Eredményeit igazolja, hogy felmerült az Énekiskola más városokban való felállításával, és egy egyházzenei főiskola Pécsen történő megalapításának gondolata. Ellenfelei által is elismert zenei és pedagógiai tehetsége és nagy munkabírása mély vallásossággal, emberszeretettel és közmondásos szerénységgel párosult, s ez a nagyon komplex kép tette a századfordulós Pécs közkedvelt és különleges szereplőjévé Glatt Ignác kanonokot.

⁶⁰ Egyházi Zeneközlöny, 1917/7. 104. p.